

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 26Cb/232/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117230769
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Krajčí
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2022:1117230769.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudcom JUDr. Milanom Krajčim v spore žalobcu: Union zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 10, 814 53 Bratislava, IČO: 36 284 831, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o zaplatenie 4.816,32 eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

I. Konanie v časti o zaplatenie 4.334,69 eur zastavuje.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.334,69 eur od 21. decembra 2017 do 9. októbra 2018 a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.433,88 eur od 10. októbra 2018 do 13. novembra 2020, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšku žalobu zamietá.

IV. Žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou z 21. decembra 2017 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 4.816,32 eur s príslušenstvom.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 21. novembra 2014 spôsobil poistený žalovaného M. I. dopravnú nehodu, pri ktorej bola zranená poistená žalobcu P. Y.. Jej zranenie si vyžadovalo poskytnutie zdravotnej starostlivosti, ktorú žalobca následne uhradil poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. V súvislosti so zranením a liečením poistenej žalobcu vynaložil žalobca liečebné náklady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť v celkovej výške 5.350,94 eur, pričom za obdobie od 21. novembra 2014 do 26. januára 2015 išlo o liečebné náklady v sume 329,46 eur a za obdobie od 4. februára 2015 do 10. októbra 2016 v sume 5.021,48 eur.

2.1. Žalobca si v súlade s ustanovením § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. ako poškodená strana listom z 3. augusta 2015 uplatnil u žalovaného nárok na náhradu vynaložených liečebných nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť vo výške 329,46 eur za obdobie od 21. novembra 2014 do 26. januára 2015, ktorý vyplatil žalobcovi sumu 296,51 eur po odpočítaní 10 % z uplatnenej škody z dôvodu nepripútania sa poistenej žalobcu bezpečnostnými pásmi. Keďže liečba poistenej žalobcu pokračovala v období od 4. februára 2015 do 10. októbra 2016, žalobca si výzvou z 15. decembra 2016 uplatnil u žalovaného nárok na náhradu vynaložených liečebných nákladov z dôvodu pokračujúcej liečby v sume 5.021,48 eur, ktorý následne znížil na sumu 4.816,32 eur. Žalovaný listom z 28. novembra 2017 oznámil žalobcovi, že vyčíslenie liečebných nákladov zahŕňa poskytnuté zdravotné výkony, ktoré nesúvisia s poškodením zdravia poistenej žalobcu pri dopravnej nehode.

2.2. Žalobca k žalobe pripojil výzvu na úhradu vynaložených liečebných nákladov z 3. augusta 2015, oznámenie o poukázaní náhrady škody z 29. septembra 2015, špecifikáciu a vyčíslenie liečebných nákladov za obdobie od 4. februára 2015 do 10. októbra 2016, výzvu žalobcu adresovanú žalovanému z 15. decembra 2016, oznámenie žalovaného z 29. decembra 2016, upravenú špecifikáciu a vyčíslenie liečebných nákladov z 27. februára 2017 a oznámenie žalovaného z 28. novembra 2017

3. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe z 5. októbra 2018 uviedol, že nie všetky výkony, ktoré sú predmetom žaloby, súvisia s dopravnou nehodou, a teda nie sú kryté z povinného zmluvného poistenia. Zároveň žalovaný uviedol, že na účet žalobcu poukázal sumu 2.900,81 eur, čo predstavuje sumu 3.223,12 eur po zohľadnení 10% spoluzavinenia poškodenej. Neuhradených tak zostalo 40 položiek po 39,83 eur.

3.1. K svojmu vyjadreniu žalovaný pripojil posudok M.. J. J. z 22. decembra 2016, posudok M.. M. O., O.. z 18. apríla 2014, správu M.. Q. Z. z 11. marca 2015 a e-mailovú komunikáciu medzi stranami sporu.

4. Žalobca v replike z 9. marca 2020 namietal postup žalovaného pri krátení uznanej časti istiny, keďže žalobca ako zdravotná poisťovňa má v zmysle ustanovenia § 9 ods. 7 písm. c/ zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“) právo uplatniť si svoj nárok na úhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť voči tretej osobe, ak k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia došlo jej zavineným protiprávnym konaním. Právo žalobcu uplatniť si voči tretej osobe nárok na úhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť je osobitným nárokom zdravotnej poisťovne voči osobe, ktorá zavineným protiprávnym konaním spôsobila úraz alebo poškodenie zdravia poistenca, pričom náklady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť žalobca uhradil na základe osobitných právnych predpisov a nie je právom na náhradu škody podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Keďže nejde o nárok na náhradu škody, je krátenie poistného plnenia z dôvodu spoluzavinenia poistenej žalobcu neopodstatnené.

4.1. V replike zároveň vzal žalobca žalobu späť v časti o zaplatenie 2.900,81 eur s poukazom na čiastočnú úhradu žalovaného z 9. októbra 2018.

5. Žalovaný v duplike z 13. novembra 2020 uviedol, že dodatočne zaplatil žalobcovi sumu 1.433,88 eur a spornou tak ostáva len otázka zohľadnenia spoluzavinenia poškodenej v rozsahu 10 % pre neprípúťanie sa bezpečnostným pásom.

5.1. K argumentácii žalobcu s odkazom na znenie ustanovenia § 9 ods. 7 písm. c/ zákona o zdravotnom poistení žalovaný uviedol, že predmetné zákonné ustanovenie spája nárok zdravotnej poisťovne s príčinnou súvislosťou medzi úrazom/poškodením zdravia a zavineným konaním tretej osoby, čiže pokiaľ takáto súvislosť nie je vylučná a k úrazu prispelo aj správanie a zavinenie poškodeného, tak sa to musí v nároku odraziť. Žalovaný je podľa zákona č. 381/2001 Z. z. povinný hradiť iba to, za čo zodpovedá poistený, a nie aj to, čo má pomerne znášať poškodený v zmysle ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka.

5.2. K duplike žalovaný pripojil oznámenie z 11. novembra 2020 o poskytnutí náhrady vynaložených nákladov zdravotnej starostlivosti vo výške 1.433,88 eur a hlásenie škodovej udalosti, ku ktorej došlo 21. novembra 2014.

6. Podaním zo 7. apríla 2021 vzal žalobca žalobu v časti o zaplatenie sumy 1.433,88 eur z dôvodu čiastočnej úhrady žalovaného späť s tým, že trvá na náhrade nákladov zdravotnej starostlivosti poskytnutej poistenej žalobcu vo výške 481,63 eur s príslušenstvom.

7. Na prejednanie sporu nariadil súd pojednávanie na termín dňa 29. marca 2022 o 12:30 hod., ktorého sa zúčastnili strany sporu.

7.1. Na pojednávaní strany sporu zotrvali na svojich doterajších vyjadreniach v spore s tým, že žalobca poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 26. júna 2018, sp. zn. 3Cdo/109/2018, z ktorého má podľa žalobcu vyplývať že žalobou uplatnený nárok nie je možné považovať za nárok na náhradu škody, hoci si žalovaný nárok uplatnil s odkazom na zákon č. 381/2001 Z. z., a preto je vylúčená aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka o spoluzavinení poškodeného, na ktoré odkazoval žalovaný. Žalovaný predložil súdu rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. mája 2021, sp. zn. 3Cob/99/2020 a odkázal na judikát č. R 26/2005.

7.2. Predmetné pojednávanie bolo odročené na verejné vyhlásenie rozsudku na termín dňa 12. apríla 2022 o 14:45 hod.

8. Z predložených listinných dôkazov dospel súd k nasledovným skutkovým zisteniam:

8.1. Dňa 21. novembra 2014 došlo v Stankovciach k dopravnej nehode, ktorú zaviniel vodič motorového vozidla R. R.N.: VT XXXBS M. I., ktorý z dôvodu mikrosnánku prešiel s autom do protismeru, narazil do betónového stĺpika, zišiel dole svahom do obecného parku a následne narazil do stromu.

8.2. Predmetné motorové vozidlo bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného.

8.3. V dôsledku dopravnej nehody došlo k zraneniu spolujazdkyne P. Y., ktorá v čase vzniku dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom. V súvislosti s liečením poškodenej P. Y. vynaložil žalobca náklady na jej zdravotnú starostlivosť v období od 21. novembra 2014 do 26. januára 2015 vo výške 329,46 eur (z ktorých žalovaný uhradil 296,51 eur) a následne v období od 4. februára 2015 do 10. októbra 2016 vo výške 5.021,48 eur, ktoré po odpočítaní nesúvisiacich položiek upravil na sumu 4.816,32 eur (ktorá je predmetom rozhodovaného súdneho sporu).

8.4. Žalovaný zo sumy 4.816,32 eur uhradil žalobcovi v priebehu súdneho konania sumu 4.334,69 eur, zostávajúcu časť nároku v sume 481,63 eur žalovaný neuhradil s poukazom na 10 % spoluúčasť poškodenej, keď žalovaná porušením právnej povinnosti (nepripútaním sa bezpečnostným pásom) spoluzavinila vznik poškodenia jej zdravia.

9. Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária").

9.1. Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy (ods. 2).

9.2. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

9.3. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu

a/ škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b/ škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c/ účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a/, b/ a d/, ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo písm. b/ alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,

d/ ušlého zisku (ods. 2).

9.4. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradit' týmto subjektom (ods. 3).

9.5. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

9.6. Podľa ustanovenia § 9 ods. 7 písm. c/ zákona č. 580/2004 Z. z., zdravotná poisťovňa má právo uplatniť svoj nárok na úhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť voči tretej osobe, ak k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia u poistenca došlo jej zavineným protiprávnym konaním.

9.7. Podľa ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

K výroku o zastavení konania

10. Keďže žalobca vzal podaním z 9 marca 2020 žalobu v časti o zaplatenie 2.900,81 eur a podaním zo 7. apríla 2021 žalobu v časti o zaplatenie 1.433,88 eur z dôvodu čiastočných úhrad žalovaného po podaní žaloby späť, súd konanie v časti o zaplatenie 4.334,69 eur podľa ustanovenia § 145 ods. 2 C.s.p. zastavil (výrok I.).

K výroku o zamietnutí žaloby

11. V rozhodovanej veci je jedinou spornou právnou otázkou, či je v prípade nároku zdravotnej poisťovne na náhradu vynaložených liečebných nákladov možné odpočítať spoluúčasť poškodeného, a či je postup žalovaného správny, ak znížil uplatnený nárok žalobcu o 10 % s poukazom na spoluzavinenie poškodenej, ktorá v čase vzniku dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom (predmetná otázka v konaní sporná nebola - pozn.).

11.1. Žalobca mal v konaní za to, že nie je možné od ním uplatneného nároku odpočítať spoluzavinenie, keďže jeho nárok nie je nárokom na náhradu škody.

12. V priebehu súdneho sporu strany odkazovali viaceré súdne rozhodnutia. Súd uvádza, že ani jedno zo súdnych rozhodnutí neposudzovalo otázku nároku zdravotnej poisťovne voči poisťovateľovi titulom povinného zmluvného poistenia, ale (hoci vo väčšine prípadov sa jednalo o nároky Sociálnej poisťovne) je možné z nich podporne vychádzať, keďže sa jedná o obdobné nároky.

12.1. Pokiaľ ide o uznesenie najvyššieho súdu z 26. júna 2018, sp. zn. 3Cdo/109/2018 predložené žalobcom, súd poukazuje na závery, ktoré v ňom vyslovil dovolací súd. V označenom rozhodnutí najvyšší súd uviedol, že

15. ... právo Sociálnej poisťovne na náhradu škody bolo upravené už v § 31 zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni (ďalej len „zákon č. 274/1994 Z. z.“). V zmysle tohto ustanovenia mala Sociálna poisťovňa voči tretím osobám právo na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/71/2003, ktoré bolo neskôr uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 26/2005, dospel k záveru, podľa ktorého nárok Sociálnej poisťovne podľa § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z. je jej samostatným regresným nárokom. Vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody má táto úprava povahu špeciálneho ustanovenia. Vysvetlil, že Sociálna poisťovňa je povinná priznať a poskytovať dávky aj v tých prípadoch, keď za vznik nároku na dávky sú zodpovedné tretie osoby; poskytnutím dávok z dôchodkového zabezpečenia vzniká v takom prípade Sociálnej poisťovni majetková ujma. Daný regresný nárok Sociálnej poisťovne nie je nárokom na náhradu škody v zmysle Občianskeho zákonníka; ide o samostatný nárok na náhradu škody vyplývajúci priamo z predmetného ustanovenia zákona č. 274/1994 Z. z., ktoré má z dôvodu, že upravuje občianskoprávny nárok, povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody.

16. Dôvodová správa k § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. konštatovala, že právna úprava obsiahnutá v tomto ustanovení bola prevzatá z predchádzajúcej právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2003. Podľa názoru dovolacieho súdu je aj po zmene právnej úpravy účinnej od 1. januára 2004 zachovaná podstata tých právnych úvah a záverov najvyššieho súdu, ktoré boli vyjadrené v judikáte R 26/2005.

16.1. Možno preto konštatovať, že nárok Sociálnej poisťovne podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je jej samostatným regresným nárokom, ktorý nie je nárokom na náhradu škody v zmysle Občianskeho zákonníka, ale samostatným nárokom na náhradu škody vyplývajúcim z predmetného ustanovenia.

16.2. To, čo sa v pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z. z. rozumie pod „škodou“, vyplýva priamo z § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. [ktorý preto vo vzťahu k všeobecnej úprave danej Občianskym zákonníkom (lex generalis) predstavuje osobitný právny predpis (lex specialis) majúci pri aplikácii prednosť].

16.3. Škodou v zmysle § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. treba preto rozumieť ujmu, ktorá vznikla tým, že Sociálna poisťovňa vyplatila dávku dôchodkového poistenia v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb. V skutkovo a právne obdobných prípadoch nie je preto pre záver o vzniku škody a zistenie jej výšky významné to, či a aké dávky vyplácala niektorému príjemcovi pred zavineným protiprávnym konaním tretej osoby; určujúcim (okrem splnenia ďalších zákonných predpokladov) je, aké dávky vyplatila v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby. Iné nazeranie na škodu a jej výšku nemá pri aplikácii tohto ustanovenia zákonný podklad.

12.2. V rozsudku z 29. januára 2004, sp. zn. 5Cdo/71/2003 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2005 ako judikát pod R 26/2005) najvyšší súd uviedol, že citované ustanovenie § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z. však zakladá regresný nárok Sociálnej poisťovne voči tretím osobám, ak sú splnené zákonné predpoklady v ňom uvedené. Poskytnutím dávok z nemocenského poistenia alebo z dôchodkového zabezpečenia, na ktoré vznikol oprávneným osobám nárok v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, vzniká Sociálnej poisťovni nepochybne majetková ujma, ktorá je odškodniteľná pri splnení stanovených predpokladov. Preto uvedený regresný nárok, i keď nie je nárokom na náhradu škody na zdraví poškodeného podľa Občianskeho zákonníka, je svojím charakterom samostatným nárokom na náhradu škody vyplývajúcim z § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z., majúceho z tohto dôvodu (teda z dôvodu, že upravuje občianskoprávny nárok) povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniam

Občianskeho zákonníka o náhrade škody. Pomer špeciality tohto ustanovenia vo vzťahu k Občianskemu zákonníku znamená, že právny vzťah, ktorého sa uvedené ustanovenie týka, sa v otázkach, ktoré nie sú ním upravené, riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka o náhrade škody. Keďže uvedené ustanovenie neupravuje dôsledky vyplývajúce z prípadného spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody, treba pri posudzovaní tejto otázky vychádzať z ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka upravujúceho zavinenie poškodeného na spôsobení škody. Aj pri posudzovaní regresného nároku Sociálnej poisťovne treba preto skúmať prípadné spoluzavinenie poškodeného majúce za následok obmedzenie zodpovednosti žalovaného. Možno teda konštatovať, že Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania v rozsahu podľa miery zavinenia.

12.3. V uznesení z 21. januára 2009, sp. zn. 3MCdo/19/2008 najvyšší súd uviedol, že zákonným predpokladom vzniku nároku Sociálnej poisťovne podľa uvedených ustanovení je, že poisťovňa uhradila svojmu poistencovi dávky nemocenského poistenia alebo dôchodkového zabezpečenia, ktoré boli poskytnuté a vyplatené ako následok zavineného protiprávneho konania tretej osoby proti poistencovi. Ustanovenia § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni a § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení priznávajú Sociálnej poisťovni špecifické práva požadovať „náhradu poskytnutých dávok“ a „náhradu škody“ od tretích osôb v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania voči poberateľovi dávky. Ak bola poistencovi poskytnutá niektorá z uvedených dávok, ale vznik jeho nároku na dávku nebol zapríčinený zavineným protiprávnym konaním tretej osoby, nemá Sociálna poisťovňa v zmysle citovaných ustanovení regresné právo na náhradu dávky (škody). To znamená, že tretia osoba má povinnosť nahradiť poskytnuté dávky alebo nahradiť škodu Sociálnej poisťovni len v takom rozsahu, v akom je jej zavinené protiprávne konanie v príčinnej súvislosti s poskytnutými dávkami, na ktoré poistencovi vznikol nárok v dôsledku konania tretej osoby. V rozsahu, v akom sa na vzniku nároku poistenca na poskytnutie dávky podieľali iné okolnosti, prípadne v akom rozsahu bol spôsobený spoluzavinením poistenca, tretia osoba nezodpovedá. Z uvedeného vyplýva, že aj pri nároku Sociálnej poisťovne na náhradu poskytnutých dávok od tretích osôb podľa citovaných ustanovení, treba skúmať mieru zavinenia poberateľa dávok, lebo v rozsahu, v akom bolo jeho zavinenie (spoluzavinenie) príčinou vzniku nároku na poskytnutie dávok, nemá tretia osoba voči Sociálnej poisťovni povinnosť nahradiť poskytnuté dávky, resp. nahradiť škodu vzniknutú výplatom dávok (viď obdobne aj ďalšie rozsudky najvyššieho súdu, napríklad z 27. novembra 2003 sp. zn. 2Cdo/91/2003 a z 26. mája 2004 sp. zn. 4Cdo/21/2004).

Pre priznanie regresných nárokov Sociálnej poisťovne (t. j. „náhrady dávok“ resp. „náhrady škody“) vyplývajúcich z osobitného občianskoprávneho vzťahu upraveného vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami je vždy rozhodujúci prvok zavinenia tretej osoby (viď tiež v nich použité slovné spojenia „v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania“), a to bez zreteľa na to, či v prípade tejto tretej osoby prichádzala v inom (napr. pracovnoprávnom) právnom vzťahu do úvahy jej objektívna zodpovednosť (napr. zodpovednosť zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom). Zavinenie, ako subjektívna kategória, je v prípade tohto občianskoprávneho zodpovednostného vzťahu neopomenuteľným predpokladom vzniku zodpovednosti. Keďže osobitné predpisy (zákon č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni a zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení) otázku zavinenia (spoluzavinenia) v tomto zodpovednostnom vzťahu neupravujú, treba vychádzať zo všeobecnej úpravy (§ 420 a § 441 Občianskeho zákonníka). Prichádza preto do úvahy napríklad aj možnosť zbavenia sa zodpovednosti.

12.4. V rozsudku z 28. februára 2017, sp. zn. 5Cdo/291/2015 najvyšší súd vyslovil právny záver, v zmysle ktorého už samotný regresný nárok poisťovne v zmysle § 238 zákona č. 461/2003 Z. z. predstavuje svojim charakterom osobitný občianskoprávny vzťah, ktorého hmotnoprávny základ síce vyplýva z predpisov o sociálnom zabezpečení, avšak stále má charakter zodpovednostného vzťahu za škodu, t. j. osobitného druhu občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, na ktorý sa v prípade absencie osobitnej právnej úpravy v zákone č. 461/2003 Z. z. (lex specialis) budú vzťahovať všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka (lex generalis § 420 a nasl. OZ) [viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3MCdo/19/2008].

13. Vychádzajúc z citovaných judikatórnych záverov je zrejmé, že uznesenie najvyššieho súdu z 26. júna 2018, sp. zn. 3Cdo/109/2018 nepotvrdzuje správnosť názoru prezentovaného v spore žalobcom, naopak najvyšší súd (aj s odkazom na jeho staršiu judikatúru) vyslovil opačný právny záver, než si myslel žalobca. Súd považuje za nevyhnutné uviesť, že v prípade práce s judikatúrou je nesprávny postup (nielen) žalobcu, ktorý si účelovo „vytrhne“ z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (na ktoré odkazuje) jednu vetu, ktorá podľa jeho subjektívneho presvedčenia podporuje jeho pozíciu v spore. Naopak je

nevyhnutné, aby sa strana sporu oboznámila s obsahom celého súdneho rozhodnutia, na ktoré chce v spore odkazovať a so všetkými právnymi závermi, ktoré boli v ňom vyslovené, a v prípade, ak sa v ňom odkazuje na staršiu prejudikatúru, oboznámiť sa aj s obsahom označených súdnych rozhodnutí.

13.1. Súd má za to, že v prípade judikatúry týkajúcej sa nároku Sociálnej poisťovne podľa § 238 zákona č. 461/2003 Z. z., hoci sa označuje ako „regresný nárok“ voči subjektu, ktorý svojim zavineným konaním spôsobil vyplatenie dávok zo sociálneho poistenia, jedná sa vo svojej podstate v civilnoprávnom ponímaní o škodu, ktorou sa rozumie ujma ktorá vznikla tým, že Sociálna poisťovňa vyplatila dávku dôchodkového poistenia v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, pričom zákon č. 461/2003 Z. z. ako lex specialis vylučuje aplikáciu Občianskeho zákonníka ako lex generalis, avšak výlučne v otázkach, ktoré osobitný (špeciálny) zákon upravuje. V otázkach, ktoré lex specialis neupravuje, použije sa právna úprava obsiahnutá vo všeobecnom právnom predpise (v Občianskom zákonníku). Pojem „zavinenie“, resp. pojem „zavinené konanie“ zákon č. 461/2003 Z. z. - hoci ho v ustanovení § 238 výslovne používa - osobitným spôsobom nedefinuje, čo má za následok nutnosť aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka o zavinení, resp. o spoluzavinení samotného poškodeného.

14. Pri aplikácii vyššie vyslovených právnych záverov na rozhodovaný spor a na správny výklad ustanovenia § 9 ods. 7 písm. c/ zákona o zdravotnom poistení v spojení s tým, že žalobou uplatnený nárok je uplatnený v režime zákona č. 381/2001 Z. z. uvádza nasledovné:

15. Žalovaný ako poisťovateľ je povinný titulom povinného zmluvného poistenia nahradiť škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla Citroen C5, N.: VT XXXBS predpokladanú v ustanovení § 4 zákona č. 381/2001 Z. z., za ktorú zodpovedá poistený, t. j. M. I. ako vodič predmetného motorového vozidla v čase vzniku dopravnej nehody.

15.1. Žalobou uplatnený nárok predstavuje nárok na náhradu škody podľa ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z. z., ktorý predstavuje ujmu žalobcu predstavenú v podobe uplatnených, preukázaných a vyplatených nákladov zdravotnej starostlivosti, ktoré vznikli v súvislosti s poškodením zdravia poistenej žalobcu P., ku ktorému došlo v dôsledku dopravnej nehody. Predmetný nárok je pritom potrebné posudzovať v nadväznosti na znenie ustanovenia § 9 ods. 7 písm. c/ zákona o zdravotnom poistení, ktoré zakladá žalobcovi ako zdravotnej poisťovni právo uplatniť svoj nárok na úhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť voči tretej osobe, ak k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia u poistenca došlo jej zavineným protiprávnym konaním.

15.2. Z uvedeného podľa názoru súdu - pokiaľ ide o rozsah, v akom má žalobca nárok na náhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť - vyplýva jednoznačný právny záver, že žalovaný ako poisťovateľ titulom povinného zmluvného poistenia je povinný nahradiť zdravotnej poisťovni len tie náklady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, za ktoré zodpovedá poistený (v zmysle § 2 písm. f/ zákona č. 381/2001 Z. z.) v dôsledku jeho zavineného protiprávneho konania. Predmetné konštatovanie znamená, že zdravotná poisťovňa nemá nárok na náhradu všetkých nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť vynaložených v súvislosti s liečbou poškodennej pri dopravnej nehode, ale len v tom rozsahu, v ktorom sú tieto náklady kryté zavinením vodiča motorového vozidla ako poisteného podľa ustanovenia § 2 písm. f/ zákona č. 381/2001 Z. z.

16. Súd poukazuje na to, že v zákone o zdravotnom poistení predstavujúcom lex specialis nie je definovaný pojem „zavinenie“, resp. „zavinené protiprávne konanie“, preto je potrebné vychádzať z ich úpravy obsiahnutej vo všeobecnom predpise (v lex generalis). Týmto generálnym predpisom je Občiansky zákonník, a preto je potrebné aj pri posúdení nároku zdravotnej poisťovne (žalobcu) vyplývajúcom z ustanovenia § 9 ods. 7 písm. c/ zákona o zdravotnom poistení vychádzať z úpravy zavineného protiprávneho konania vinníka, resp. škodcu (v danom prípade vodiča motorového vozidla) obsiahnutej v ustanovení § 420 Občianskeho zákonníka, vrátane úpravy spoluzavinenia poškodeného podľa ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka. Predmetný právny záver vyplýva aj z analogickej aplikácie judikatórnych záverov k nárokom Sociálnej poisťovne podľa § 238 zákona č. 461/2003 Z. z., resp. podľa § 31 zákona č. 274/1994 Z. z. (k tomu viď v podrobnostiach aj 5Cdo/71/2003, 3MCdo/192/2008, 5Cdo/291/2005 a 3Cdo/109/2018).

16.1. Súd zároveň konštatuje, že zodpovednosť za zavinené porušenie právnej povinnosti jednej osoby (vodiča) „za vzniknutú škodu“ (resp. v rozhodovanom spore za ujmu pozostávajúcu z vynaložených nákladov na liečenie poškodeného) končí tam, kde začína zavinenie poškodeného, ako to vyplýva z ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka, ktoré je - ako už bolo uvedené vyššie - nevyhnutné aplikovať

aj na nárok zdravotnej poisťovne vyplývajúci z ustanovenia § 9 ods. 7 písm. c/ zákona o zdravotnom poistení.

17. Súd je toho názoru, že žalovaný postupoval správne a v súlade s právnou úpravou, ak pri posúdení nároku žalobcu na náhradu liečebných nákladov (hoci až v priebehu súdneho konania - pozn.) zohľadňoval spoluzavinenie poškodenej P. Y..

17.1. V konaní pritom nebolo sporné, že poškodená P. Y. nebola v čase vzniku dopravnej nehody pripútaná bezpečnostným pásom, čo predstavuje z jej strany porušenie právnej povinnosti podľa § 8 zákona č. 8/2009 Z. z.

17.2. Súd má za to, že v prípade dopravnej nehody sú následky týkajúce sa poškodenia zdravia osoby nachádzajúcej sa v motorovom vozidle v prípade nepripútania sa bezpečnostnými pásmi vyššie, ako v prípade, ak by daná osoba rešpektovala svoju zákonnú povinnosť a bola by bezpečnostnými pásmi pripútaná. Rozdiel medzi pripútaním sa a nepripútaním sa bezpečnostnými pásmi môže byť v prípade dopravnej nehody fatálny.

17.3. Zohľadňujúc vyššie vyslovený právny záver má súd za to, že samotná poškodená P. Y. zavineným porušením právnej povinnosti vyplývajúcej jej z ustanovenia § 8 zákona č. 8/2009 Z. z. prispela k vzniku škody, resp. k zväčšeniu jej rozsahu v podobe poškodenia zdravia poškodenej. Predmetnú skutočnosť je potrebné pri posúdení nároku žalobcu zohľadňovať, keďže žalovaný (resp. vodič M. I.) môže zodpovedať len za tú škodu, ktorá bola spôsobená zavineným konaním vodiča, avšak nie je možné od neho spravodlivo požadovať, aby zodpovedal aj za tú škodu - a preplatil [či už priamo alebo prostredníctvom svojho poisťovateľa (žalovaného)] tie liečebné náklady - za ktorú zodpovedá zavineným porušením právnej povinnosti samotná poškodená. Inými slovami povedané, zodpovednosť žalovaného za vznik liečebných nákladov v dôsledku zavineného porušenia právnej povinnosti vodičom M. I. končí tam, kde začína zodpovednosť za zavinené protiprávne konanie samotnej poškodenej P. Y..

17.4. Z tohto dôvodu súd konštatuje, že v prípade preukázania zavineného protiprávneho konania samotného poškodenej, ako tomu bolo v rozhodovanom spore v prípade poškodenej P. Y., je potrebné aj v prípade nároku zdravotnej poisťovne, ktorý má právny základ v ustanovení § 9 ods. 7 písm. c/ zákona o zdravotnom poistení, aplikovať ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka a tento nárok pomerne rozdeliť.

17.5. V rozhodovanom spore sa tak musí zohľadniť spoluzavinenie poškodenej a v rozsahu, v akom náhrada liečebných nákladov zodpovedá jej spoluzavineniu, musí tieto náklady na liečenie svojej poškodenej znášať samotný žalobca a žalovaný bol povinný nahradiť vynaložené liečebné náklady len v rozsahu, v ktorom sú kryté zavinením vodiča M. I..

18. Pokiaľ ide o rozsah spoluúčasti poškodenej, tento žalobca nerozporoval (žalobca iba rozporoval možnosť použitia spoluúčasti), preto súd nemohol pri svojom rozhodovaní posudzovať, či 10 % spoluúčasť je primeraná zavinenému porušeniu právnej povinnosti poškodenej, alebo nie.

19. Z uvedených dôvodov súd vyhodnotil nárok žalobcu na zaplatenie sumy 481,63 eur spolu so zodpovedajúcim príslušenstvom ako nedôvodný, keďže v tejto časti musí žalobca ako zdravotná poisťovňa sám znášať liečebné náklady vynaložené v súvislosti s poškodením zdravia poškodenej a jeho poistenej P. Y..

19.1. Preto súd v tejto časti žalobu žalobcu zamietol (výrok III.).

K vyhovujúcemu výroku

20. Žalobca si spolu s istinou uplatnil voči žalovanému aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania.

20.1. Súd má za to, že v časti, v ktorej žalovaný uhradil žalobcovi po začatí konania celkovo sumu 4.334,69 eur, vznikol žalobcovi aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania z tejto sumy, a to až do dňa, kedy boli čiastočné platby žalovaného pripísané na účet žalobcu.

21. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného, že žalobca nemá nárok na úrok z omeškania až do právoplatnosti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade škody, ak si žalovaný splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 11 ods. 6 a ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. s poukazom na rozsudok najvyššieho súdu z 22. novembra 2018, sp. zn. 3Cdo/145/2017, súd predmetné tvrdenie považuje za nesprávne.

21.1. Súd v prvom rade poukazuje na to, že rozsudok najvyššieho súdu z 22. novembra 2018, sp. zn. 3Cdo/145/2017 bol zrušený nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) zo 14. októbra 2021, sp. zn. III. ÚS 309/2020. Rovnako tak nálezmi zo 14.

októbra 2021, sp. zn. III. ÚS 214/2020 a z 28. októbra 2021, sp. zn. III. ÚS 215/2020 boli ústavným súdom zrušené aj rozsudok najvyššieho súdu z 26. februára 2019, sp. zn. 1Cdo/212/2017, resp. rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. apríla 2019, sp. zn. 9Co/211/2018. Vo všetkých troch prípadoch boli ústavným súdom zrušené rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými bolo konštatované, že poškodený nemá voči poisťovni nárok na úrok z omeškania v prípade náhrady škody podľa zákona č. 381/2001 Z. z., čo znamená, že ústavným súdom došlo k zrušeniu rozhodnutí, v ktorých bol vyslovený právny názor totožný s argumentáciou žalovaného prezentovanou v rozhodovanom spore.

21.2. Na uvedené kasačné nálezy ústavného súdu už najvyšší súd, ktorý v uznesení z 23. februára 2022, sp. zn. 3Obdo/27/2021 v súlade s právnymi závermi ústavného súdu zrušili rozsudky Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu v Bratislave v posudzovanom spore, v ktorom žalobcovi s odkazom na rozsudok najvyššieho súdu z 22. novembra 2018, sp. zn. 3Cdo/145/2017 nebol priznaný úrok z omeškania z nároku na náhradu škody.

22. Zároveň súd dáva do pozornosti, že žalobca už dňa 27. februára 2017, resp. 1. marca 2017 reflektoval na pôvodnú výhradu žalovaného uvedenú v jeho liste z 29 decembra 2016 a upravil zdravotné výkony tak, aby tam boli uvedené len zdravotné výkony, ktoré súviseli so zranením pri dopravnej nehode. Žalovaný však až dňa 28. novembra 2017 oznámil žalobcovi, že mu požadované plnenie neposkytne.

22.1. Uvedené znamená, že žalovaný porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z., keď do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti neskončil prešetrovanie škodovej udalosti, čo má za následok aplikáciu ustanovenia § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z.

23. Na základe uvedeného súd vyhodnotil nárok žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 4.334,69 eur odo dňa podania žaloby do zaplatenia tejto sumy ako dôvodný.

23.1. Preto súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.334,69 eur od 21. decembra 2017 do 9. októbra 2018 a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.433,88 eur od 10. októbra 2018 do 13. novembra 2020 (výrok II.).

K výroku o trovách konania

24. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 2 a § 256 v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobca (pri zohľadnení zastavenej časti) mal procesný úspech 90 % a neúspech 10 %. Preto by mal žalobca nárok na náhradu trov konania v spore vo výške 80 %.

24.1. Keďže však žalobcovi v spore žiadne trovy konania preukázateľne nevznikli, súd žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal (k tomu viď uznesenie najvyššieho súdu z 28. februára 2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 pod R 72/2018) [výrok IV.].

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bratislava I.

Odvolanie má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.) obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) [§ 363 C. s. p.].

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).